

המבול בכל העולם ולא יהיה באותו מקום, כמו שכתוב בגדעון (שופטים ו) ויהי חרב אל הגזזה לבדה, או לשמר אותו בארץ ישראל שכתוב בה (יחזקאל כב) לא גשמה ביום זעם, שלא ירדו עליה מי המבול?

אָרְא, פִּינֵן שֶׁהַמִּשְׁחִית יֵרֵד לְעוֹלָם, מִי שְׁאַיְנוּ סוֹגֵר אֶת עֲצָמוֹ וְנוֹמְצֵא לְפָנָיו בְּגִלּוּי - מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁהוּא הֵרֵג אֶת עֲצָמוֹ. מִנֵּינן לָנוּ? מְלוּט, שְׁכֵתוֹב (בראשית ט) הַמִּלֵּט עַל נַפְשׁוֹ אֶל תְּבִיט אַחֲרָיֶךָ. מָה הַטַּעַם אֶל תְּבִיט אַחֲרָיֶךָ? מִשּׁוֹם שֶׁהַמִּשְׁחִית הוֹלֵךְ אַחֵר כְּתֹפוֹ, וְאִם מִחֲזִיר רֹאשׁוֹ וּמִתְבוּנֵן בּוֹ פָּנִים בְּפָנִים, יְכוּל לְהִזְיֵק לוֹ.

וְעַד זֶה כְּתוּב, (שם) וַיִּסְגֹּר ה' בְּעֵדוֹ, שְׁלֹא יִתְרַאֶה לְפָנֵי הַמִּשְׁחִית וְלֹא יִשְׁלֹט עָלָיו מִלְּאֶף הַמּוֹת. וְעַד שֶׁהָיוּ טְמוּנִים, מִתּוֹ שֶׁלֶּשֶׁה עֶשֶׂר אֲנָשִׁים בְּעִיר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁלֹא הִסְתַּכֵּל בְּדִיוֹקְנֵיכֶם מִלְּאֶף הַמּוֹת.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'. הַחֲזִיר לָהֶם כְּמִקְדָּם מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן. אָמַר רַבִּי חֲיִיָּא, הִפֵּל כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. וּמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן לֹא נַעֲשֶׂה כִּי אִם מִיִּשְׂרָאֵל לְבָדָם, וְלֹא מֵאוֹתָם עֵרֵב רַב, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתָם עֵרֵב רַב מְשַׁכּוֹ אֶת מִלְּאֶף הַמּוֹת לְרִדֵּת לְעוֹלָם. פִּינֵן שֶׁהִסְתַּכֵּל בּוֹ מֹשֶׁה, זָרַק הַחֲזִיצָה אֶת אוֹתָם עֵרֵב רַב, וְכִנְסָ אֶת יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (משלי ה) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד מִי אֶסְפֵּה רוּחַ בְּחַפְּנָיו מִי צָרַר מִיָּם בְּשִׁמְלָה מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ מִה שָׁמוּ וּמִה שָׁם בְּנוּ כִּי תִדְעַ. פְּסוּק זֶה הָרִי בְּאַרְנוֹ, וְכַמָּה עֲמוּדִים יֵשׁ בּוֹ. וְהַכֵּל נֶאֱמַר

לָנַח, בְּאַתֵּר חֵד בְּעֵלְמָא. דִּיהָא (דף קצ"ו ע"א) מְבוּל בְּכָל עֵלְמָא, וְלֹא יִהְיֶה בְּהֵוָּא אֶתֶר, כְּמָה דְכִתְיִב בְּגַדְעוֹן, (שופטים ו) וַיְהִי חָרֵב אֶל הַגִּזְזָה לְבִדְהָ. אוֹ לְנִטְרָא לִיהַ בְּאַרְעָא דִּיִּשְׂרָאֵל, דְכִתְיִב בְּהַ, (יחזקאל כב) לֹא גִשְׁמָה בְיוֹם זַעַם, דְּלֹא נִחַתוּ עָלָהּ מִי טוֹפְנָא.

אָרְא, פִּינֵן דְּמִחְבְּלָא נַחַת לְעֵלְמָא, מָאן דְּלֹא סָגִיר גְּרַמְיָה, וְאַשְׁתַּכַּח קַמִּיָּה בְּאַתְגְּלִיָּא, אֲתַחֲיִיב בְּנַפְשִׁיהּ, דִּיאִהוּ קָטִיל גְּרַמְיָה. מִנָּא לָן. מְלוּט, דְכִתְיִב, (בראשית ט) הַמִּלֵּט עַל נַפְשׁוֹ אֶל תְּבִיט אַחֲרָיֶךָ. מָאִי טַעְמָא אֶל תְּבִיט אַחֲרָיֶךָ. בְּגִין דְּמִחְבְּלָא אֲזִיל בְּתֵר כְּתָפוּי, וְאִי אֶהְדֵּר רִישִׁיָּה, וְאַסְתַּכֵּל בֵּיהּ אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, יְכוּל לְנַזְקָא לִיהַ.

וְעַד דָּא כְּתִיב, (בראשית ז) וַיִּסְגֹּר יי' בְּעֵדוֹ. דְּלֹא יִתְחַזִּי קַמִּי מִחְבְּלָא, וְלֹא יִשְׁלוּט עָלֶיהָ מִלְּאֶף הַמּוֹת. וְעַד דִּהּוּוּ טְמִירִין, מִיתּוֹ תְּלִיסֵר גּוֹבְרִין בְּמִתָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, דְּלֹא אִסְתַּכֵּל בְּדִיוֹקְנֵיכּוֹ מִלְּאֶף הַמּוֹת.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'. (שמות לה) אֶהְדֵּר לוֹן כְּמִלְקָדְמִין, עוֹבְדָא דְּמִשְׁכָּנָא. אָמַר רַבִּי חֲיִיָּא, כְּלָא כְּמָה דְּאַתְמַר. וְעוֹבְדָא דְּמִשְׁכָּנָא לֹא אֲתַעְבִּיד אֶלָּא מִיִּשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֵדִיָּהּ, וְלֹא מֵאִינוּן עֵרֵב רַב, בְּגִין דִּיאִינוּן עֵרֵב רַב אֲמַשִּׁיכוּ לִיהַ לְמִלְּאֶף הַמּוֹת לְנַחַתָּא לְעֵלְמָא. פִּינֵן דְּאַסְתַּכֵּל מֹשֶׁה בֵּיהּ, אֲשֵׁדִי לְאִינוּן עֵרֵב רַב, לְבַר, וְכִנְיֵשׁ לוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֵדִיָּהּ, הֵדָּא הוּא דְכִתְיִב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד מִי אֶסְפֵּה רוּחַ בְּחַפְּנָיו מִי צָרַר מִיָּם בְּשִׁמְלָה מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ מִה שָׁמוּ וּמִה שָׁם בְּנוּ כִּי תִדְעַ. הַאי קָרָא הָא אוֹקִימָנָא, וְכַמָּה סְמִכִין אִיתַּ בֵּיהּ. וְכָלָא

על הקדוש ברוך הוא, שהוא הכל. ונאמר, מה שמו ומה שם בנו פי תדע - זה הקדוש ברוך הוא. מה שמו? יהו"ה. ומה שם בנו? ישראל, שכתוב (שמות ד) בני בכרי ישראל, והרי בארנו. מי עלה שמים, הרי פרושהו, זה משה, שכתוב (שם כד) ואל משה אמר עלה את ה'.

דבר אחר מי עלה שמים - זה אליהו, שכתוב בו (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים. וכי איך יכל אליהו לעלות לשמים, והרי כל השמים לא יכולים לסבל אפלו גרעין של חרדל מגוף העולם הזה, ואתה אומר ויעל אליהו בסערה השמים?

א"ל כמו שנאמר (שמות יט) וירד ה' על הר סיני. וכתוב (שם כב) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. וכי הקדוש ברוך הוא שהיה בהר סיני, וכתוב ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר, איך יכל משה לעלות אליו? אלא פתוב במשה, ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. שנכנס לתוך הענן כמי שמתלבש בלבוש, כף גם התלבש בענן ונכנס לתוכו, ובענן נקרב לאש ויכל לקרב. אף כן אליהו, שכתוב ויעל אליהו בסערה השמים, שנכנס באותה סערה והתלבש באותה סערה ועלה למעלה.

וכוד מצאנו בספרו של אדם הראשון, שאמר באותן תולדות העולם, שתהיה רוח אחת שתורד לעולם לארץ ותתלבש בגוף ושמו אליהו, ובאותו גוף יסתלק, וישלל מגופו, וישאר בסערה, וגוף של אור אחר יודמן לו להיות בתוך המלאכים. וכשירד, יתלבש באותו גוף שישאר באותו

בקודשא בריך הוא אתמר, דאיהו כלל. ואתמר, מה שמו ומה שם בנו פי תדע, דא קדשא בריך הוא. מה שמו יהו"ה. ומה שם בנו, ישראל דכתיב, (שמות ד) בני בכרי ישראל, והא אוקימנא. מי עלה שמים. הא אוקמוה, דא משה, דכתיב, (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל יי'.

דבר אחר מי עלה שמים, דא אליהו, דכתיב ביה (מלכים ב) ויעל אליהו בסערה השמים. וכי היך יכיל אליהו לסלקא לשמים. והא כלהו שמים, לא יכלין למסבל, אפילו גרעינא כחרדל מגופא דהאי עלמא, ואת אמרת ויעל אליהו בסערה השמים.

א"ל כמה דאת אמר, (שמות יט) וירד יי' על הר סיני. וכתוב (שמות כד) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. וכי קדשא בריך הוא דהוה בטורא דסיני, וכתוב (שמות כד) ומראה כבוד יי' כאש אוכלת בראש ההר, איך יכיל משה לסלקא לגביה. אלא במשה כתיב, ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. דעאל גו עננא, כמאן דאתלבש בלבושא. הכי נמי אתלבש בעננא, ועאל בגויה. ובעננא אתקריב לגבי אשא, ויכיל למקרב. אוף הכי אליהו, דכתיב ויעל אליהו בסערה השמים, דעאל בההיא סערה, ואתלבש ביה בההיא סערה, וסליק לעילא.

ורוא אשפחנא, בספרא דאדם קדמאה, דאמר באינון תולדות דעלמא, רוחא חדא יהא דיחות לעלמא בארעא, ויתלבש בגופא, ואליהו שמיה. ובההוא גופא יסתלק, ואשתליל מגופיה, וישתאר בסערה. וגופא דנהורא אחרא יודמן ליה, למיהוי גו מלאכי.

וכד יחות, יתלבש בההוא גופא, דישתאר בההוא עלמא, ובההוא גופא